

PRESUDA SUDA

22. siječnja 1976.(*)

U predmetu 60/75,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Pretore di Bovino (Italija), u postupku između

Carmina Antonija Russa

i

Azienda di Stato per gli Interventi sul Mercato Agricolo (AIMA) (Državna agencija za intervencije na poljoprivrednom tržištu),

o tumačenju odredaba Uredbe Vijeća br. 120/67 od 13. lipnja 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta žitarica (SL 1967, str. 2269.),

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, R. Monaco i H. Kutscher, predsjednici vijeća, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen i A. J. Mackenzie Stuart, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Reischl,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Rješenjem od 2. svibnja 1975., koje je Sud zaprimio 7. srpnja 1975., Pretore di Bovino (Italija) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u razna pitanja o tumačenju Uredbe Vijeća br. 120/67 od 13. lipnja 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta žitarica (SL 1967, str. 2269.).

Ta su pitanja upućena u postupku koji je talijanski proizvođač durum pšenice pokrenuo protiv Državne agencije za intervencije na poljoprivrednom tržištu (u daljnjem tekstu: AIMA).

Proizvođač tvrdi da mu je svojim postupanjem AIMA prouzročila štetu jer je na svjetskom tržištu kupila velike količine durum pšenice kako bi je potom preprodala talijanskim proizvođačima makarona, špageta i sličnih proizvoda (u daljnjem tekstu:

tjestenina) po cijenama znatno nižima od kupoprodajnih cijena pa čak i interventne cijene određene u skladu s odredbama o zajedničkoj organizaciji tržišta žitarica.

- 2 Svrha te mjere, koju je talijanska vlada donijela u okviru protuinflacijske politike, bila je opskrbiti industriju tjestenine po cijenama koje će, unatoč najvišim cijenama koje su za konačne proizvode određene na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini, osigurati profitabilnost proizvodnje.

Mjera je bila donesena u trenutku kada su cijene na svjetskom tržištu bile znatno više od cijena određenih propisima Zajednice, a kojima je svaki izvoz durum pšenice, čija je proizvodnja u Zajednici bila deficitarna, u treće zemlje bio zabranjen.

Iz spisa proizlazi da je, s jedne strane, cijena koju je AIMA odredila za preprodaju tjestenine industriji iznosila približno 13 000 lira/100 kg, odnosno manje od ciljne cijene od približno 16 400 lira pa čak i od intervencijske cijene od približno 15 000 lira i da je, s druge strane, u siječnju 1975. tužitelj u glavnom postupku za 100 kg prodane durum pšenice postigao cijenu od 17 000 lira.

- 3 Prvim dvama pitanjima nacionalni sud u biti pita je li postupanje države članice koje se sastoji od kupnje durum pšenice na svjetskom tržištu i njezine preprodaje po cijenama nižima od kupoprodajne cijene, odnosno čak i intervencijske cijene spojivo sa zajedničkom organizacijom tržišta žitarica.

Treće, četvrto i peto pitanje odnose se na pojedinačni položaj trgovaca u slučaju nezakonite intervencije države u mehanizme formiranja cijena predviđene zajedničkom organizacijom tržišta i zaključke koje treba izvesti kada se takvom intervencijom prekrše prava koja su tim trgovcima dodijeljena pravilima Zajednice.

- 4 Ta su pitanja Sudu bila upućena zbog neobvezne intervencije države na tržištu žitarica čiji cilj nije bio neposredno utjecati na formiranje cijena na tom tržištu, nego na razini potrošača zaustaviti porast cijena određenih prehrambenih proizvoda od durum pšenice.

- 5 Takva intervencija države članice spojiva je sa zajedničkom organizacijom tržišta žitarica samo ako ne ugrožava ciljeve ili funkcioniranje te organizacije.

Budući da je jedan od glavnih ciljeva organizacije osigurati proizvođačima cijenu koja se temelji na ciljnoj cijeni, taj je cilj ugrožen kada je postupanje državne agencije takve naravi da utječe na tržišne uvjete i izaziva pad cijena ispod te razine.

Stoga valja zaključiti da je postupanje države članice koja kupuje durum pšenicu na svjetskom tržištu te je potom preprodaje na tržištu Zajednice po cijeni koja je niža od ciljne cijene nespojivo sa zajedničkom organizacijom tržišta žitarica.

- 6 To, međutim, ne znači da određeni proizvođač koji svoje proizvode prodaje po cijenama višima od ciljne cijene i time stječe prednosti čijem ostvarenju Uredba teži, može tvrditi da je time pretrpio štetu.

Naime, pojedinačni proizvođač ima na temelju pravila Zajednice pravo na neometano postizanje cijene koja je blizu ciljne cijene, a koja u svakom slučaju nije niža od intervencijske cijene.

Cilj Uredbe br. 120/67 upravo jest zaštititi razvoj poljoprivredne proizvodnje Zajednice od oscilacija svjetskih cijena i tako poljoprivrednoj zajednici osigurati primjeren životni standard te stabilizirati tržište pomoću pristojbi i naknada Zajednice kojima se funkcioniranje zajedničkog poljoprivrednog tržišta štiti od rizika svjetskog tržišta.

- 7 Dakle, svrha te uredbe nije da se zainteresiranim osobama zajamči pravo na ostvarivanje dobiti od nasumičnih tržišnih kretanja kada razina svjetskih cijena premaši onu koja se smatra poželjnom za ostvarivanje ciljeva zajedničkog uređenja.

Slijedom toga, pojedinačni poljoprivrednik ne može tvrditi da je na temelju prava Zajednice pretrpio štetu ako cijena koju je na tržištu stvarno postigao premašuje ciljnu cijenu.

- 8 Na nacionalnom je sudu da na temelju činjenica svakog pojedinog slučaja odluči je li pojedinačni proizvođač pretrpio takvu štetu.
- 9 Kada je takva šteta prouzročena povredom prava Zajednice, država je u odnosu na oštećenika dužna preuzeti odgovornost u okviru odredaba nacionalnog prava o odgovornosti države.

Troškovi

- 10 Troškovi talijanske vlade i Komisije, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se.

Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

u odgovoru na pitanja koja mu je rješenjem od 2. svibnja 1975. uputio Pretore di Bovino (Italija), odlučuje:

Odredbe Uredbe Vijeća br. 120/67 od 13. lipnja 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta žitarica treba tumačiti na sljedeći način:

- A Postupanje države članice koja kupuje tvrdu pšenicu na svjetskom tržištu te je potom preprodaje na tržištu Zajednice po cijeni koja je niža od ciljne cijene nespojivo je sa zajedničkom organizacijom tržišta.**
- B Pojedinačni proizvođač može na temelju pravila Zajednice zahtijevati da ga se ne sprečava u postizanju cijene koja je blizu ciljne cijene, a koja u svakom slučaju nije niža od intervencijske cijene.**

C Ako zbog intervencije države članice koja je protivna pravu Zajednice pojedinačni proizvođač pretrpi štetu, država je u odnosu na oštećenika dužna preuzeti odgovornost u okviru odredaba nacionalnog prava o odgovornosti države.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 22. siječnja 1976.

[Potpisi]

* Jezik postupka: talijanski

RADNI PRIJEVOD